

החטיבה לתכנון וכלכלה

קובץ תדריכים

ענף מכוני הרחיצה לרכב

2019

מס' 398

תש"פ

מס' סידורי:	398
מס' ענף (חדש):	4525
מס' ענף (ישן):	5016
נערך ע"י הכלכלנית מרדכי	נאוה

אל: תפוצת תדריכים

הנדון: תדריך לענף מכוני הרחיצה לרכב

מועבר לכם בזאת תדריך בענף מכוני הרחיצה לרכב לשנת 2020.
נתוני התדריך ישמשו ככלי עזר למפקח לבדיקת סבירות התוצאה העסקית כפי שעולה מדוחות הנישום, שספריו קבילים. כל זאת ייעשה תוך התאמת נתוני התדריך לעסק הנבדק.
כמו כן, ישמש התדריך לבניית שומה נאותה בתיקי נישומים, שספריהם נפסלו.
המחלקה הכלכלית תעמוד לרשות המפקחים במתן סיוע שיידרש להעלאת רמת השומה בענף.

בברכה,

אורלי בילואוס

מנהלת תחום בכירה כלכלית

תוכן העניינים

5מבוא	.1
5 מכונים לרחיצת מכוניות	.2
5 עונתיות ושעות פעילות	.3
6 סוגי המכונות לרחיצת מכוניות	.4
7 תהליך רחיצת המכונית	.5
8 אחזקת המכונות	.6
8 סיווג המכונים לרחיצת מכוניות	.7
9 התפלגות רחיצת כלי הרכב	.8
9 תעריפים מקובלים לרחיצה	.9
10 מבצעים תדלק ורחץ	.10
10 בניית הפדיון לעסק	.11
11 סיכום מכונים לרחיצה	.12

מבוא

תדריך זה עוסק במכונים לרחיצת מכוניות. התדריך יפרט את סוגי המכונים, סוגי המכונות לרחיצת רכב, התעריפים המקובלים וכיו"ב.

מכונים לרחיצת מכוניות

שירות רחיצת המכוניות מתפתח מאוד בשנים האחרונות. בעלי מכוניות רבים יותר משתמשים בשירותי המכונים לרחיצת מכוניות.

המכונים לרחיצת מכוניות ממוקמים סמוך לתחנות דלק, באזורי מסחר ותעשייה ובחניונים של אזורי המסחר.

בעלי המכונים לרחיצת מכוניות בתחנות הדלק הם לעיתים גם בעלי החנויות לאביזרי רכב בתחנה.

חלק מהמכונים לרחיצת מכוניות מנוהלים בצורת רשת השייכת לאותם בעלים והם מופעלים ע"י עובדים שכירים כאשר לכל מכון עובד האחראי על המקום.

עונתיות ושעות פעילות

עונתיות

ענף רחיצת כלי רכב במכונים הינו ענף עונתי, שיעקר פעילותו בין החודשים אפריל-אוקטובר. בחודשי החורף היקף הפעילות של המכונים לרחיצת מכוניות יורד. הימים הפעילים ביותר של המכונים הם חמישי ושישי.

שעות הפעילות

המכונים לרחיצת מכוניות פועלים החל מהשעה 07:30. המכונים באזורי התעשייה נסגרים בשעות אחה"צ, בין השעות 16:00 או 17:00 בימים א'-ה' ובין השעות 14:00-15:00 בימי שישי.

המכונים בחניונים פעילים עד שעות הלילה ובמקרים מסוימים נמצא מכונים הפתוחים בימי חמישי ברציפות עד יום שישי אחה"צ. קיימים מכונים הפתוחים גם בשבתות.

סוגי המכונות לרחיצת מכוניות

המכונות לרחיצת מכוניות מיובאות מחו"ל ע"י מספר יבואנים. המכונות מתחלקות לשני סוגים עיקריים: "מנהרות" ו"מכונות נעות" ("גשר").

ב"מנהרות", כלי הרכב מוכנס למנהרה ומוסע על גבי מסוע. קיימות מנהרות באורכים שונים.

ב"מכונות נעות" הרכב מוכנס למתקן ואינו מוזז ממנו, אלא מברשות הרחיצה מונעות ע"י "גשר".

הבחירה בין "מנהרה" לבין "מכונה נעה" תלויה בשטח המכון. "מכונה נעה" ("גשר") דורשת שטח רחיצה קטן יותר ממנהרה.

לרחיצת כלי רכב כבדים (משאיות, אוטובוסים וכיו"ב) משתמשים ב"מכונה נעה".

משך הזמן הנדרש לרחיצת רכב ב"מנהרה" נע בין 2.5-3 דקות. כאשר ה"מנהרה" ארוכה, ניתן לרוחץ בו-זמנית מספר כלי רכב: כאשר כלי הרכב הראשון התקדם מעט ב"מנהרה" ניתן להכניס כלי רכב נוסף. כלי רכב שנתקע בקצה ה"מנהרה" ולא יצא במועד גורם להפסקת פעילות ה"מנהרה" כדי למנוע תאונות. במצב זה, בד"כ מפעיל ה"מנהרה" דוחף את כלי הרכב שנתקע החוצה ומכניסו שנית לרחיצה חוזרת.

כאשר אין כלי רכב לרחיצה, פעולת ה"מנהרה" מופסקת ומתחדשת לפי הצורך.

תפוקת מנהרה קצרה בשעות העומס ו/או ללא תקלות הוא בין 20-24 רכבים בשעה.

תפוקת מנהרה ארוכה יותר שבה ניתן להכניס 2 רכבים בו-זמנית מגיעה ל- 40-48 רכבים בשעה. ישנן מנהרות שניתן להכניס 3-4 רכבים בו-זמנית (תלוי באורך המנהרה).

רוב המנהרות בארץ שוטפות במוצע 40-48 רכבים בשעה.

משך הזמן הנדרש לרחיצת מכוניות ב"מכונה נעה" נע בין 3-4 דקות.

כלי רכב כבדים כגון משאיות ואוטובוסים, נרחצים ב"מכונה נעה" המיועדת לכך, שבה המברשות מותקנות בגובה המתאים לכלי רכב כבדים.

לכל המכונות קיים מונה הסופר את מספר הפעולות שביצעה המכונה. אולם לא תמיד המונה מופעל. לעיתים בעלי המכון מנתקים את פעולתו.

לכל המכונות ניתן להוסיף מתקנים למחזור מים, אך בכל מקרה כ- 10% מתהליך הרחיצה מתבצע במים לא ממוחזרים.

תהליך רחיצת המכוניות

תהליך רחיצת המכוניות מורכב בד"כ משלושה שלבים:

1. הכנת הרכב לכניסה למתקן הרחיצה. בשלב זה הרכב נשטף קלות במים ע"י "גרניק" ידני ומוברש עם סבון כדי לשפר את פעולת מכונת הרחיצה, בעיקר באזור הצמיגים והפגושים של הרכב או כאשר הרכב מלוכלך מאוד.

2. שטיפה במתקן הרחיצה.

3. ייבוש הרכב- מקובל לנגב את המים העודפים הנשארים על החלק החיצוני של הרכב. בחלק מהמכוניים הנמצאים בתחנות דלק מונהג מבצע "תדלק ורחץ" (רחיצה חיצונית). במכוניות הנרחצות במסגרת המבצע, לעיתים לא מקובל לנגב ולייבש את החלק החיצוני של הרכב.

תצרוכת חומרים

החומרים המשמשים לרחיצת מכוניות הם: מים, סבון, ווקס, מטליות עור לניגוב מכוניות (ג'ילדות).

החומר הדומיננטי ברחיצת מכוניות הוא מים. יש לציין, שלא בכל המקומות שעון המים העירוני שייך למכון הרחיצה בלבד. לעיתים שעון המים משותף למשתמשי מים שונים. לדוגמא: השעון משותף לתחנת דלק ולמכון הרחיצה, כאשר צרכן המים העיקרי הוא מכון הרחיצה.

החומרים המשמשים לרחיצת כלי רכב נקנים לעיתים מספק אחד ולעיתים מספקים שונים. לא ניתן לאמוד את תצרוכת החומרים הנדרשים לרחיצת כלי רכב בודד, למעט תצרוכת המים.

תצרוכת המים הנדרשת לרחיצת כלי רכב בודד (מכונית פרטית) במכונה שאין בה מתקני מחזור הינה:

90-150 ליטר במכונות המיובאות מאירופה (לפני מחזור)

150-200 ליטר במכונות המיובאות מארה"ב (לפני מחזור)

רחיצה ידנית עם "גרניק" מרבית שטיפה הידנית נעשית ע"י שימוש ב"גרניק"-תצרוכת המים ב"גרניק" הינה ליטרים בודדים בלבד.

"מכונות נעות"- נמצאות בתחום תחתון של תצרוכת המים.

"מנהרות"- (בהתאם לאורכן) נמצאות בתחום העליון של תצרוכת המים.

מתקני המחזור ממחזרים כ- 90% מתצרוכת המים, שכן בד"כ בשלב השטיפה הסופי (במתקן השטיפה) המכונה שואבת מים לא ממוחזרים המהווים כ- 10% מתצרוכת המים של התהליך הכולל (ללא מחזור).

עפ"י "תקנות המים 2001" שתיקן נציב המים יש להשתמש במקסימום 40 ליטר מים לשטיפת רכב ללא מחזור.

את הטיפולים ואחזקת המכונות מבצע היבואן בהתאם לתקופת האחריות והסכם האחזקה של המכונות.

במקרים שבהם נוהגים להפעיל את מונה המכונה, הטיפולים מבוצעים לפי קריאות המונה.

הטיפול המשמעותי הוא החלפת המברשות במכונה. לפי הוראות היבואן יש להחליף את המברשות כל 40,000 רחיצות, אולם לטענת היבואנים המברשות מוחלפות בפועל בכל 60,000-70,00 רחיצות.

עובדים

העובדים במכונים לרחיצת מכוניות אינם מקצועיים ועובדים בשכר יומי. בין העובדים נמצא בד"כ, סטודנטים, בני מיעוטים ופועלים זרים.

ניתן ללמוד על מספר העובדים המועסקים במכון הרחיצה לפי מספר העמדות לניקוי פנים הרכב במקום.

מספר העובדים המינימלי במכון שטיפה הוא 2-3 עובדים (לעיתים כולל בעל העסק).

בכל מקרה יש לבדוק את מספר העובדים לפי נתוני העסק.

סיווג המכונים לרחיצת מכוניות

את המכונים לרחיצת מכוניות ניתן לחלק ל- 3 קבוצות עיקריות, ללא קשר למיקומם הגיאוגרפי, אלא לפי קירבתם למרכזי מגורים, למרכזי קניות ולמרכזי תעשייה.

מכונים מסוג א'

מכונים בסמיכות לאזורי מגורים או לאזורי תעשייה ו/או אזורי מסחר. המכונים ממוקמים הן בתחנות דלק והן בחניונים של מרכזי קניות.

במכונים אלה נמצא את כל סוגי המכונות לרחיצת המכוניות-ממנהרה ועד למכונה נעה. ברובם נמצא מתקנים למחזור מים אולם בכל מקרה יש לבדוק, האם קיימים בעסק מתקנים למחזור מים. למכונים אלה, בד"כ, אחוז גבוה של לקוחות קבועים, פרטיים ומוסדיים. אי לכך כמעט כל רחיצות הרכב כוללות רחיצת פנים הרכב.

מכונים מסוג ב'

מכונים אלה נמצאים, בד"כ, בתוך תחנות דלק הסמוכות, לאזורי מגורים או מסחר ותעשייה, ונפוץ שבתחנות אלה מונהג מבצע "תדלק ורחץ". במסגרת המבצע לקוח המתדלק בתחנה זכאי לרחיצת רכבו (רחיצת חיצונית בלבד) במחיר מופחת או בחינם, בהתאם לכללי המבצע. עם הנהגת מבצעי "תדלק ורחץ" יש אחוז מסוים (נמוך) של רחיצות כלי רכב ללא ניקוי פנים. מכונים אלה דומים למכונים מסוג א'.

מכונים מסוג ג'

מכונים אלה ממוקמים באזורים צדדיים (בנגישות נמוכה) או בתחנות דלק על אם הדרך בכבישים בינעירוניים. מכונים אלה מתבססים על לקוחות מזדמנים, ומרבית רחיצות כלי הרכב הן ללא ניקוי פנים הרכב. מרבית הרחיצות נובעות ממבצעי "תדלק ורחץ". בחלק מתחנות אלה קיימות עמדות לניקוי עצמי של פנים הרכב הכוללות שאבי אבק ומתקנים לרחיצת השטיחונים.

התפלגות רחיצת כלי רכב כולל פנים הרכב לפי סוגי המכונים

כפי שהוזכר בפרק הקודם, בכל סוג של מכון רחיצת כלי רכב קיים יחס שונה בין רחיצות מלאות (כולל פנים הרכב) ורחיצות חיצוניות.

טבלת התפלגות רחיצה מלאה לעומת רחיצה חיצונית

<u>סיווג המכון</u>	<u>אחוז רחיצות מלאות</u>	<u>אחוז רחיצות חיצוניות</u>
סוג א	90% - 100%	0% עד 10%
סוג ב	90% - 70%	10%-30%
סוג ג	60% עד 40%	60% עד 40%

הערות לטבלה:

1. רחיצת כלי רכב מלאה כוללת רחיצת פנים הרכב.
2. הרחיצות הן של כלי רכב פרטיים ומסחריים כאחד. יש להתייחס לכלי רכב מסחרי ככלי רכב פרטי למרות ההבדל בתעריף הרחיצה ביניהם.
3. בכל סוגי המכונים לרחיצה ניתנים גם שירותים נוספים כמו רחיצת כלי רכב ידנית, טיפול ברכב בפוליש/וקס וכדומה, אך לא ניתן לאמוד את היקף הפעולות הללו מסך פעולות העסק בקנה מידה ארצי ויש לבחון אותם ברמת העסק הפרטי.
יש לבדוק יחס זה בעסק הספציפי, מכיוון שהיחס משפיע ישירות על הפדיון.
התעריפים המקובלים לרחיצת כלי רכב אחידים למדי בכל רחבי הארץ אולם בכל מקרה יש לבדוק את רמת המחירים המקובלת בעסק הספציפי.

תעריפי רחיצת מכוניות לשנת 2020 בש"ח (כולל מס ערך מוסף)

המחיר לרכב פרטי בש"ח	סוגי השירות
30-50	רחיצה חיצונית
75-40	רחיצה מלאה
60-85	(חיצונית+ פנימית)
150-200	מריחת ווקס -

יש מכונים הכוללים את תוספת הווקס בסוף הרחיצה במחיר הרגיל, בעיקר במכונים בהם התעריף נמצא בגבול העליון של הטווח.

יש אפשרות לרכוש מנוי המקנה 10%-20% הנחה מתעריף הרגיל. ללקוחות מוסדיים יש, בדרך כלל, תעריף מיוחד הנמוך ב-10%-20% מהתעריף הרגיל.

מבצעי תדלק ורחץ

במספר רב של תחנות דלק מקובלים, כפי שכבר הוזכר, מבצעי תדלק ורחץ כדי להעלות את היקף הפעילות של התחנה. קיימים מספר סוגים של מבצעים:

1. על כל תדלוק מעל כ- 150 ש"ח – רחיצה חיצונית חינם. מקובל בעיקר בתחנות חדשות הזקוקות למשיכת לקוחות.
2. על כל תדלוק – שלם 10-15 ש"ח לרחיצה חיצונית.
3. על כל תדלוקים מעל 25-30 ליטר – קבל רחיצה חיצונית חינם.
4. תדלק 150 ליטר במהלך חודש אחד וקבל רחיצה חיצונית חינם.

מובן, שמבצעי תדלק ורחץ מגדילים את היקף הפעילות של מכון הרחיצה, ומקטינים את שיעור הרחיצות המלאות.

הזכות לרחיצה חיצונית במסגרת מבצעי תדלק ורחץ מוגבלת לימים א'-ה' בלבד!
בעלי תחנות הדלק משלמים לבעלי מכוני 8-10 ש"ח עבור רחיצה במבצע.

בניית הפדיון לעסק (משירותי רחיצת מכוניות)

כדי להעריך את הפדיון לעסק יש לחשב את מספר כלי הרכב שנרצחו. לצורך כך יש לבדוק את הנושאים הבאים:

1. קיומם של מתקני מחזור מים.
 2. כמות המים שנצרכה בתקופת הדיון.
 3. סוג המכון או אחוז הרחיצות המלאות במכון.
- לתצרוכת המים של המכונה יש להוסיף מספר ליטרים עבור הכנת הרכב לכניסתו לרחיצה. במקרה שלמכונה מתקן למחזור מים, יש להתחשב בכך שמדי פעם יש לרוקן את המים במתקנים.
- הפדיון לעסק יחושב על פי הנוסחה הבאה:

הפדיון לעסק מרחיצת כלי הרכב =

מס' כלי הרכב שנרצחו במכון X [(אחוז רחיצה מלאה א מחיר לרחיצה מלאה) + (אחוז רחיצה חיצונית X מחיר רחיצה

: הערות לחישוב הפדיון:

1. אם בעסק רוחצים כלי רכב כבדים, יש לנטרל ממספר כלי הרכב את כמות כלי הרכב הכבדים שנרצחו, לחשב פדיון לכלי רכב פרטיים ולהוסיף את הפדיון מכלי רכב כבדים.
2. אם לעסק הסכמים לרחיצת כלי רכב עם חברות, יש לנטרל את מספר כלי הרכב שנרצחו במסגרת ההסכמים עם חברות, לחשב פדיון עבור כל הרכב הנותרים ואז להוסיף את הפדיון מכלי הרכב שבהסכמים.

סיכום מכוניו לרחיצת רכב

בבואנו לבדוק עסק בתחום רחיצת מכוניות עלינו לבחון את הנקודות הבאות:

1. מיקום העסק.
2. מספר עמדות לניקוי פנים כלי הרכב.
3. קיומם של הסכמים עם לקוחות מוסדיים בעסק.
4. סוג המכונות ואופי הפעילות.
5. קיומם של מתקנים למחזור מים.
6. תצרוכת מים כמותית בעסק.
7. קיומו של מונה פעיל במכונה.
8. מספר העובדים.